PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR SENAT

Lege
privind folosirea limbajului semnelor române ti/limbajului mimico-gestual oficial prin interpret autorizat

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. 1. - Prin prezenta lege se va recunoaşte limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual şi statutul acestei limbi, precum şi asigurarea dreptului surzilor, hipoacuzicilor şi persoanelor cu surdocecitate de a folosi limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual, precum şi mijloacele de comunicare speciale şi de a beneficia de serviciile interpreților în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual.
Art. 2. - În sensul prezentei legi prin:
a) surzi i hipoacuzici se înțelege orice persoană surdă sau cu deficiențe de auz, care pentru a comunica utilizează limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual sau un sistem de comunicare specială,
b) persoanele cu surdocecitate se înțelege orice persoană care în acelaşi timp are deficiențe de auz i de vedere, care utilizează mijloacele de comunicare specială,
c) limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual este folosit de persoanele cu deficiențe de auz şi este compus din semnale vizuale, cu o gramatică şi norme proprii, în România este o limbă naturală de sine stătătoare.
d) sistemul de comunicare specială utilizează mijloacele de comunicare specială folosite de persoanele cu deficiențe de auz.
e) activitatea de servicii publice presupune totalitatea activităților practicate de autorități, guvern şi celelalte instituții publice, precum şi activitățile de justiție, activitățile din cadrul Parlamentului României şi ale instituțiilor descentralizate, de asemenea Curtea Constituțională, Parchet, Ministerul Apărării Naționale şi Ministerul de Interne, i activitățile practicate în cadrul serviciului public de sănătate.
f) metoda educării bilingve este o modalitate de educație, care pe lângă limba română vorbită, foloseşte şi limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual.
g) metoda educării audio-verbale este o modalitate de educație care se bazează pe capacitățile auditive minime ale surzilor i hipoacuzicilor, folosindu-se limba română.
Art. 3. – (1) România recunoaşte limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual ca şi limba naturală de sine stătătoare.
(2) Comunitatea persoanelor care se foloseşte de limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual este considerată o minoritate lingvistică i culturală, cu dreptul de a se folosi, de a păstra,

de a dezvolta, de a întreține cultura surzilor, de a spori şi de a moşteni limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual.

Art. 4. - Serviciul gratuit de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual poate fi solicitat de orice persoană deficientă de auz cu cetățenie română sau cu permis de liberă circulație ori cu permis de şedere, precum şi imigranții, surzii şi hipoacuzicii şi persoanele cu surdocecitate stabiliți în România:

a) persoane a căror deficiență de auz depăşeşte cel puțin 60db la o ureche, sau 40db la ambele urechi, sau

b) persoană al cărui handicap – conform clasificării ICD-10-AM – simultan aparține de grupul H54 şi H90

(2) Serviciul gratuit de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual poate fi solicitat în anumite cazuri, şi anume:

a) cazuri justificate care atestă necesitatea serviciului;

b) conform unui certificat medical eliberat de un medic specialist sau audiogramă prezentate în alin. (1) lit. a) şi b)

Art. 5. - (1) Intervalul de timp pentru serviciul gratuit de interpretare al limbajului semnelor române ti/limbajului mimico-gestual finanțat de stat este maxim 120 de ore/persoană pe an.

(2) Conform alin.ui (1) statul asigură un supliment de interval de timp pentru servicii gratuite de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual pentru:

a) elevi în gimnaziu, liceu, şcoală profesională un număr de 120 de ore pe un an şcolar

b) studenți la facultăți şi universități un număr de 60 de ore pe semestru

c) persoanele care participă la formări pentru instruirea adulților, numărul de ore reprezintă 20% din numărul orelor de formare.

Art. 6. - (1) Pentru asigurarea şanselor egale pentru persoanele cu deficiențe de auz s-a înființat Asociația Națională a Interpreților Autorizați în Limbaj Mimico-Gestual (denumită în continuare ANIALMG), care verifică gratuitatea şi finanțarea serviciilor de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual reglementate în prezenta lege. Gratuitatea serviciilor de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual reglementată în prezenta lege, ANIALMG verifică dozarea timpilor precum şi finanțarea. Datele personale care apar în registru sunt prelucrate de ANIALMG.

(2) Registrul conține:

a) datele de identificare ale persoanei care beneficiază de serviciile gratuite de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual

b) împrejurările care justifică folosirea serviciilor gratuite de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual

c) concordanța între datele cu privire la numărul de ore folosite pentru servicii gratuite de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual cu statutul de elevi, studenți şi instruirea adulților.

d) datele cu privire la interpretul în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual, denumirea serviciului de interpretariat şi modalitatea de contact, locul, data şi durata interpretării, precum şi tipul de interpretare.
(3) Serviciul de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual transmite către registratura instituției datele beneficiarului de servicii de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual
(4) Datele înregistrate şi de către ANIALMG se pot folosi pentru datele statistice precum şi pentru furnizarea datelor pentru prelucrări statistice fără a divulga identitatea persoanelor.
(5) Datele din registrele ANIALMG sunt depozitate timp de 10 ani după care acestea vor fi şterse din evidență.
Art. 7 - (1) Serviciile gratuite de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual finanțate de stat pot fi solicitate conform documentelor prezentate în această lege.
(2) Serviciul de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual prestează servicii de interpretare în limba română precum şi prin sisteme de comunicare specială.
(3) În cadrul serviciilor de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual, persoanele cu deficiențe de auz î i pot alege liber interpretul în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual, cu acordul interpretului.
(4) În cazurile neprezentate în lege, serviciul de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual poate fi solicitat contra cost.
(5) În cadrul legilor educației publice, educației profesionale, educației superioare şi educației adulților costul examenelor orale care necesită interpretare în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual va fi suportat de instituția organizatoare.
Art. 8 - Activitățile de interpretare în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual presupun:
a) asigurarea, în caz de nevoie, a serviciului gratuit de interpretare în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual;
b) interpretarea activităților publice;
(2) Conform alin. (1), cei care vor să presteze activități de interpretare în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual au obligația de a-şi prezenta intenția la ANIALMG. La înregistrare trebuie prezentate toate datele de identificare.
(3) Conducerea ANIALMG deține lista interpreților, conform alin.ui (2), care se prezintă pentru a practica această activitate.
(4) Datele interpretului în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual conțin:
a) datele de identificare
b) adresa de contact
c) cu acordul persoanei în cauză şi alte date de contact (nr. telefon, e-mail)
d) denumirea pregătirii profesionale şi actul doveditor al acestuia (diplomă), numărul diplomei, locul şi date eliberării şi denumirea organului emitent.
e) descrierea activității (competențe)

f) data înregistrării la ANIALMG
(5) Pe baza datelor înregistrate de către ANIALMG, publică pe pagina web următoarele date ale interpretului:
a) numele şi prenumele
b) adresa
c) alte forme de contact, dacă interpretul este de acord
d) denumirea pregătirii profesionale
e) descrierea activității (competență)
f) tipul de interpretare ales
(6) Datele şterse de pe lista interpreților sunt administrate separat de către ANIALMG.
(7) ANIALMG, conform alin.ui 6, poate verifica oricând validitatea datelor declarate sau a documentelor oficiale prezentate de către interpret prin care dovedeşte că este compatibil cu legile în vigoare
(8) ANIALMG poate deține datele şi adeverințele interpreților până la sfârşitul perioadei de investigație sau până la scoaterea din evidență a interpretului.
(9) ANIALMG, în urma scoaterii din evidență, poate deține datele interpretului timp de 10 ani, după care aceste date se şterg. ANIALMG, în urma scoaterii din evidență a interpretului în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual, poate furniza date către autorități, procuratură şi judecătorie în cazul în care aceste date sunt necesare urmăririi penale a interpretului respectiv.
(10) Pentru a fi înregistrat la ANIALMG trebuie plătită o taxă stipulată de prezenta lege, respectiv 100 lei, care poate fi actualizată anual cu indicele de inflație.
Art. 9 - (1) Datele, faptele, informațiile cu privire şi în legătură cu activitățile interpreților în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual sunt confidențiale şi după încetarea activității acestora.
(2) Obligația de confidențialitate nu se referă la cazurile în care persoana cu deficiențe de auz sau persoana cu surdocecitate îşi dă acordul pentru divulgarea datelor sau dacă legea nu prevede obligația acestui lucru.
Art. 10 - (1) Resursele financiare pentru activitatea serviciilor de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual sunt cuprinse în legea bugetului permanent. Finanțarea serviciilor de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual se face prin ANIALMG.
(2) Funcționarea serviciilor de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual se realizează de către stat. Fiecare instituție va avea afişat, într-un loc vizibil, lista actualizată a interpreților în limbajul semnelor româneşti/limbajul mimico-gestual şi atunci când este necesar va solicita ANIALMG să pună la dispoziție un interpret.
(3) În cazul activităților publice de interpretare în/din limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual, contravaloarea este suportată de organul sau institutul care prestează serviciile.

Art. 11 - Trebuie asigurată interpretarea pentru toate persoanele cu deficiențe de auz, în funcție de particularități, și să aibă la dispoziție posibilitatea de a învăța și folosi limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual, precum și sistemele de comunicare speciale.
Art. 12 - (1) Pentru copii cu deficiențe de auz, pentru elevii care frecventează școlile speciale (școală specială pentru surzi, hipoacuzici și persoanele cu surdocecitate) în grădinițe, precum și în clasele primare, trebuie încurajată învățarea limbajului semnelor române ti/limbajului mimico-gestual și mijloacele de comunicare speciale sunt obligatorii.
(2) În cadrul grădinițelor și a școlilor speciale trebuie încurajată învățarea limbajului semnelor române ti/limbajului mimico-gestual sau folosirea sistemelor de comunicare speciale
a) în cadrul instituțiilor speciale pentru cei care nu se încadrează în alin. (1)
b) în afara instituțiilor speciale, dar în cadrul instituției de educație pentru copii sau elevi cu deficiențe de auz pe baza unei cereri scrise de către părinte sau tutore către conducerea instituției. Învățarea, organizarea și finanțarea procesului de învățare a limbajului semnelor române ti/limbajului mimico-gestual sunt reglementate de guvern.
(3) Predarea limbajului semnelor române ti/limbajului mimico-gestual se poate face numai de către un formator specializat din partea ANIALMG.
(4) Învățarea prin sistemele de comunicații speciale pentru persoanele cu deficiențe de auz se poate face numai de formatorul specializat din partea ANIALMG.
Art. 13 - ANIALMG organizează predarea limbajului semnelor române ti/limbajului mimico-gestual sau comunicarea prin mijloacele speciale pentru părinți în instituțiile specializate în cazul în care iau parte cel puțin 5 părinți sau tutori.
Art. 14 - (1) Copiii cu deficiențe de auz pot participa la învățarea și dezvoltarea timpurie a metodelor bilingve.
(2) Părintele (tutorele) conform alin. (1) trebuie să depună decizia în scris cu 90 de zile înainte de începerea anului școlar.
(3) Instituțiile specializate – grădinițe, școli – trebuie să asigure educația prin metode bilingve pentru copilul cu deficiențe de auz al cărui părinte (tutore) cere în scris.
(4) Pentru predarea prin metoda bilingvă atât în grădinițe, cât și în școli, pot preda persoanele care și-au însușit și s-au specializat în predare cu metode bilingve.
(5) Conform Legii nr. 1/2011 privind educația națională, părinții (tutorii) sunt informați de către comisia specială de reabilitare cu privire la metodele bilingve.
Art. 15. Drepturile și egalitatea de șanse vor fi asigurate. Se consideră egalitate de șanse dacă pentru cel în cauză, mai ales pentru persoanele cu deficiențe de locomoție, de vedere, de auz și deficiențe mentale și de comunicație, nu intervin obstacole, este previzibil, de înțeles și palpabil.
b) Clădirile sunt accesibile pentru oricine, mai ales pentru cei cu deficiențe de locomoție, de vedere, de auz, mentale și disfuncționalități de comunicare, toate intrările sunt accesibile pentru public, se pot părăsi în siguranță în caz de necesitate, precum și obiectele și mobilierul sunt funcționale pentru orice persoană.

c) Se consideră egalitatea de şanse în obținerea informațiilor pentru oricine, mai ales pentru cei cu deficiențe de locomoție, de vedere, de auz, mentale şi disfuncționalități de comunicare, dacă aceste persoane au acces la informații fără obstacole, previzibil şi perceptibil.

Art. 16. - Pentru persoanele cu deficiențe de auz trebuie asigurat accesul la informațiile publice, mai ales la informațiile care se referă la drepturile lor, precum şi serviciile care le stau la dispoziție.

Art. 17. - Medicul specialist care constată dizabilitățile persoanelor minore este obligat imediat să anunțe părintele (tutore) cu toate informațiile în legătură cu posibilitățile de îngrijire şi dezvoltare ale acestora. Publicarea informațiilor despre egalitatea de şanse este obligația ministerului de resort.

Art. 18. - Minorul cu dizabilități are dreptul de a beneficia cât mai repede de metodele specifice de tratament şi educare imediat după ce i s-a pus diagnosticul.

Art. 19. - La şedințele parlamentarilor în Parlamentul României, la şedințele comisiilor parlamentare, precum şi la edin ele de plen ale Parlamentului, parlamentarul poate solicita interpret autorizat în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual sau folosirea mijloacelor de comunicații speciale. Costurile acestuia sunt suportate de Parlament.

Art. 20. - Reprezentanții autorităților locale în cadrul şedințelor pot solicita interpret autorizat în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual sau folosirea mijloacelor de comunicații speciale. Costurile acestuia sunt suportate de autoritatea locală.

Art. 21 - (1) În cazul în care o persoană cu deficiențe de auz ajunge în fața instanței, la audieri la poliție sau în fața notarului public, are dreptul de a solicita interpret autorizat în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual sau folosirea mijloacelor de comunicații speciale.

(2) Persoanele cu deficien e de auz vor fi asistate de un interpret autorizat în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual sau folosirea mijloacelor de comunicare speciale în momentul examinării în vederea obținerii carnetului de şofer.

Art. 22. - (1) Televiziunea publică - în afară de emisiunile speciale care deja folosesc limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual - în cadrul emisiunilor este obligată să asigure subtitrarea în limba română sau folosirea interpretului autorizat în limbajul semnelor române ti/limbajul mimico-gestual:

a) în cadrul publicării unor informații de interes public – dacă prin natura emisiunii nu urmează altceva – emisiune de ştiri

b) la transmiterea filmelor prin subtitrarea acestora, inclusiv la filmele cu dialog în limba română.

(2) Prezenta Anexă este parte componentă a prezentei legi.

Art. 23 – Legea intră în vigoare la 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

Anexă

Sisteme de comunicare speciale

a) Limba română exprimată prin semne este un sistem care utilizează elementele gramaticii române, însoțit de articulări auditive sau non-auditive, în paralel cu exprimarea unor semne care urmează caracteristicile i structura frazei române ti.
b) Alfabetul dactil al limbii române se realizează cu ajutorul configura iilor manuale prin diferite mi cări i pozi ii ale degetelor prin care se reprezintă literele alfabetului românesc. Se folose te la realizarea asocierii dintre cuvânt i imagine în procesul demutizării i pentru exprimarea unor termeni şi concepte pentru care nu există un semn în limbajul mimico-gestual.
c) Semnele palmare reprezintă semne care se exprimă prin forme ale degetelor, a palmelor şi a mâinilor, precum şi prin poziționarea acestora. Persoana cu surdocecitate receptează informa ia tactil, prin intermediul palmelor.
d) Vizualizarea limbii române vorbite (labiolectura) - cuvintele se formează cu ajutorul gurii prin articulare vizibilă, care permite sau înlesneşte înțelegerea şi citirea pentru persoana care şi-a însuşit limba română sub formă de comunicare prin citirea formelor buzelor.
e) Transpunerea în scris a limbii române auzite este varianta scrisă în timp real conform cerințelor – în funcție de necesitate – cu litere mai mari sau cu scrisul Braille.
f) Alfabetul Lorm este o metodă de transmitere a informa iei către persoanele cu surdocecitate prin intermediul atingerii palmelor în anumite puncte i cu anumite mi cări care reprezintă literele alfabetului.
g) Scrisul Braille este un scris special, palpabil, în care cifrele şi literele apar pe hârtie prin imprimare în relief a literelor aşezate prin sistemul de şase puncte.
h) Metoda vibrației Tadoma este o metodă de comunicare utilizată de persoanele cu surdocecitate prin care ace tia receptează tactil informa ia, prin intermediul vibrațiilor corzilor vocale ale persoanei care vorbeşte, prin mişcarea mandibulei şi a buzelor precum şi prin palparea obrazului vorbitorului.